

Revoluția de la 1821 condusă de Tudor Vladimirescu

„Fraților locuitori ai Țării Românești - glăsuia Proclamația de la Padeș din 1821 a lui Tudor Vladimirescu – veri de ce neam veți fi, nici o pravilă nu oprește pe om de a întâmpina răul cu rău. Dar pe bălaurii care ne înghit de vii, căpeteniile noastre, zic, atât cele bisericesti cât și cele politicești, până când să-i suferim a ne suga sângele din noi, până când să le fim robi? (...) Veniți dar, fraților, cu toții, cu rău să pierdem pe cei răi, ca să ne fie nouă bine...”. La chemarea lui Tudor au răspuns cu entuziasm sute de țărani, meșteșugari, târgoveți și chiar mici boieri patrioți. Masele populare nu mai puteau suporta dominația turco-fanariotă și abuzurile boierimii, fiscalitatea excesivă, plata haraciului, a peșcheșului, a mucarului, a dijmelor și clăcii, a datoriilor. În fața mulțimii adunate la Padeș, Tudor a proclamat la 23 ianuarie 1821 *Adunarea norodului*, care trebuia să hotărască în problemele importante ce frământau societatea românească. Astfel, a început una din cele mai însemnate revoluții a românilor dornici să înlăture pentru totdeauna dominația străină și exploatarea feudală. Nucleul revoluției îl constituie pandurii olteni, care, deși se sacrificaseră în lupta împotriva turcilor, în războiul ruso-turc din 1806-1812, acum erau supuși la „numeroase dajdii” și în primejdie de a fi asimilați cu clăcașii. Oastea strânsă la Padeș, înarmată cu puști, pistoale, săbii, lănci, coase, ghioage, furci de fier, securi etc., s-a îndreptat pe valea Motrului spre Strehaia și de aici, spre Țânțăreni. La ordinul lui Tudor, au fost ocupate mănăstirile Tismana, Strehaia și Motru, care au fost fortificate și transformate în puncte întărite de sprijin ale răsculaților. Știind că poporul român nu va putea singur să-și câștige libertatea națională, Tudor a luat legătura cu patrioții sârbi, macedoneni, muntenegreni și greci, care, ca și românii, doreau să înlăture dominația otomană. În timpul staționării la Țânțăreni, oastea lui Tudor a ajuns la peste 4000 de panduri și 500 de arnăuți, cuprinzând trupe de infanterie, cavalerie, artilerie și elemente de asigurare materială cu muniții și alimente. Detașamente speciale au ocupat în acest timp și mănăstirile Crasna, Polovraci, Horezu, Bistrița și Cozia, în care au rămas garnizoane armate pentru apărare. Programul revoluției, inițiat prin *Proclamația de la Padeș*, este definitivat prin *Cererile norodului românesc* din februarie și *Memorandumul* către divanul țării, din martie 1821.

În acest program se prevedea ca dregătoriile țării, atât în aparatul de stat cât și în cel bisericesc, să nu se mai vândă, ci să se obțină pe merit, să fie reglementate dările la patru pe an și să fie plătite la trei luni; să se desființeze taxele pentru a fi înlesnit comerțul, să se desființeze privilegiile boierești și să se reînființeze armata națională. Evitând un război închis cu Poarta, dar care nu putea fi exclus în viitor, Tudor solicită în prima urgență „desființarea cu totul și pentru totdeauna a orânduirii domnilor greci în Țara Românească” și instaurarea domniilor pământene, precum și recunoașterea de către Înalta Poartă a drepturilor pe care le-au avut în vechime Țările Române prin tratatele încheiate cu Mircea, Ștefan și alți domni.

Veștile despre răscoala din Oltenia au îngrijorat „Comitetul de oblăduire”, format la moartea domnitorului Alexandru Șuțu, și Divanul, și au băgat groaza în boieri. Tudor este calificat „tâlhar”, „trădător”, „făcător de rele”, „vrăjmaș al patriei”. Unii au informat imediat Poarta pentru ca să fie „sfărâmat” cu „preaputernicul braț al împărăției” acest „răzvrătit”. Alți boieri, auzind că oastea revoluționară se îndreaptă spre Capitală, și-au făcut bagajele și au plecat peste graniță, în imperiul austriac, pentru a-și salva pielea.

În calea oștirii lui Tudor, în direcția Craiovei, e trimis vornicul Nicolae Văcărescu, cu misiunea de a înăbuși revoluția. Acestuia i s-au pus la dispoziție unitățile de arnăuți de sub comanda lui Hagi Prodan, delibașa Mihail și bulucbașa Ieni. Răspunzând scrisorii lui Nicolae Văcărescu, prin care era acuzat ca „vrăjmaș al patriei”, fiul de oltean din satul Vladimiri, districtul Gorj, care era atașat trup și suflet patriei sale, a dat o apreciere genială patriei și așa-zisului patriotism boieresc: „pre semne, dumneata pre norod, cu al cărui sânge

s-a hrănit și s-a poleit tot neamul boieresc și numai pre jefuitori îi numești patrie (...) - spune Tudor în scrisoarea sa -. Dar, cum nu socotiți dumneavoastră că patria să cheamă nordul, iar nu tagma jefuitorilor”. Tudor încheie amintind boierului Văcărescu despre părinții săi, boirii Văcărești, „care niciodată nu s-au ridicat cu arme de moarte împotriva patriei”. El invită pe Văcărescu la o întrevvedere pentru a discuta ce orânduiești așteaptă norodul de la cârmuitori.

Aceeași poziție de mare patriot a lui Tudor o aflăm și din scrisoarea către Al. Pini, diplomat țarist și susținător al Eteriei, care îl acuza pe conducătorul revoluției române, când a trecut Oltul, că a atacat patria. „Se cade să fac știut excelenței voastre că eu sunt un adevărat fiu al Patriei, care din tinerețea mea, i-am făcut multe și folositoare slujbe; însă că n-am dobândit alt folos fără decât iubire și jertfire de la norod, iar din partea boierilor nu mi-a fost cu putință a dobândi cât de mic folos”. Că aceștia „numai din preteșugul lor pentru străini sunt nărașiți a prăpădi țara (...). Și eu de capul meu nicidecum n-am încercat cea de acum pornire”. Tudor Vladimirescu arată că este un reprezentant „al norodului” și norodul, spunea el, „m-au luat a le fi chivernisitor în treaba cererii dreptăților”.

Voind să evite vărsările de sânge, Tudor Vladimirescu i-a cerut lui Al. Pini să „binevoiască a mijloci la boierii oblăduitori ai Divanului să nu mai trimită trupe împotriva norodului”, care s-a ridicat să-și ceară drepturile. În același timp, el avertiza foarte drastic; „Căci trebuie să vă fac știut, domnule, că de se va trage măcar un foc de armă asupra norodului, atunci în Țara Românească nu va mai rămâne nici măcar un suflet de neam boieresc”.

Fiind rechemat la București, Văcărescu nu a mai apucat să atace tabăra lui Tudor de la Țânțăreni. O mare parte din arnăuți, pe care conta stăpânirea, au trecut de partea lui Tudor. Misiunea noului trimis al Divanului, Samurcaș, având același scop, de a opri prin orice mijloc întinderea revoluției, a eșuat.

Ajunși la Craiova, Samurcaș împreună cu consulul și eteristul Al. Pini puseseră la cale asasinarea lui Tudor Vladimirescu, prin Hagi Prodan, aderent la cauza eteristă, însă tentativa nu a avut loc, Tudor punând mâna pe scrisorile compromițătoare. Ca să mascheze complotul, Constantin Samurcaș îl cheamă pe Tudor la Craiova pentru tentative. Tudor merge cu gândul de a pedepsi pe criminali, dar fiind informat că Tudor aflase de uneltirea lor, aceștia au fugit la timp pentru a nu fi trași la răspundere.

După un marș victorios, între 4 și 21 martie, oștirea lui Tudor ajunge în București, fiind primită cu entuziasm de către populație. Deși mulțimea îl numea „Domnul Tudor”, marele patriot nu s-a proclamat domn. El a încercat să rezolve problemele complexe care stăteau în fața poporului român, sprijinindu-se pe *Adunarea norodului*.

În Capitală a sosit și Alexandru Ipsilanti cu oastea lui, dar în loc să treacă Dunărea și să meargă să elibereze poporul grec de sub dominația otomană, așa cum își propusese societatea „Eteria”, Ipsilanti rămâne în Țara Românească, încercând să-și subordoneze oastea lui Tudor și chiar pe Tudor. Retrăgându-se de la Târgoviște, Ipsilanti a luat o serie de măsuri administrative pentru a-și impune puterea asupra Țărilor române. Oastea lui Ipsilanti s-a dovedit a fi compusă mai mult din aventurieri puși pe jaf și căpătuiala decât din adevărați patrioți, dornici să lupte cu hotărâre pentru eliberarea poporului lor. Intrând în Țările române ca un stăpânitor, el a pus sub ascultarea sa Moldova și o parte din Țara Românească și a numit ispravnici, peste cei numiți de Tudor Vladimirescu. Ipsilanti cere chiar lui Tudor să se retragă din Capitală, fapt neacceptat de acesta.

Rămânerea eteriștilor în Țările române, în loc să treacă Dunărea spre Balcani pentru eliberarea țării lor, încercarea lui Ipsilanti de a-și impune dominația asupra Țării Românești și a lui Tudor și de lua sub comanda sa oastea lui Tudor, „ce număra 8000 valahi”, cum susține un memorialist, au agravat conflictul dintre cei doi conducători.

După unii autori, Ipsilanti considera că are chiar dreptul la tronul Țărilor române, întrucât și bunicul și tatăl său fuseseră domni în aceste țări.

Tudor Vladimirescu a luat poziție față de intențiile și acțiunile eteriștilor pe pământul românesc și i-a trimis lui Ipsilanti o scrisoare la 14 aprilie, prin intermediul divanului, în care se spunea: „În numele lui Dumnezeu (...) opriți neomenia oamenilor dumneavoastră, milostiți-vă de un popor nevinovat (...) și asuprit pe nedrept, față de care (...) datorati multă recunoștință, cinstire și îngrijire. Destăinuți-ne în mod sincer timpul cât veți mai rămâne aici (...). Rechemați pe ispravnicii numiți de dvs. ca să vedem încotro mergem și să putem face față greutăților nemaipomenite (...). Să ne îngrijim ca patria noastră să nu ajungă pradă și acelor care sunt înfuriați împotriva noastră (e vorba de turci, n.n).”

După cum ne informează cronicarul anonim în *Istoria jefuitoarelor Țării Românești*, Tudor a adus acuzații grave lui Ipsilanti și l-a tras la răspundere, lucruri care i-ar fi mușcat inima acestuia prin cuvintele: „Măria ta, ai dat știri prin manifesturi că te cheamă patria și cum că trecătoarea îți este la Elada ca să o izbăvești de subt jugul otomanesc. Apoi acuma cum te-ai înscăunat la Târgoviște și cu ce cuvânt te amesteci în stăpânirea țării și scoți biruri asupra locuitorilor și le iei vitele și bucatele?”.

E clar că aceste cuvinte i-au mărit ura lui Ipsilanti împotriva lui Tudor, punând la cale complotul ce avea să-l ucidă.

Țarul Alexandru al Rusiei, pe care conta foarte mult Alexandru Ipsilanti, aflat la Congresul Sfintei Alianțe la Laybach (Liubliana de azi), a condamnat și declanșarea revoluției române și răscoala lui Ipsilanti. Poarta otomană, al cărei sprijin îl ceruse marea boierime, aflând și de faptul că Rusia nu sprijină cele două mișcări, nici pe cea a lui Tudor, nici pe cea a lui Ipsilanti, s-a grăbit să strângă trupele și să le trimită asupra Principatelor. În fața invaziei otomane, Tudor a hotărât să se retragă spre Oltenia, unde intenționa să organizeze rezistența, în caz că nu ajungea la o înțelegere cu Poarta. În drum spre Oltenia, la Golești, Tudor este arestat de eteriști în frunte cu Iordache Olimpiotul, din ordinul lui Ipsilanti. La acuzația adusă de Olimpiotul, la întâlnirea de la 18 mai la Golești, că colaborează cu turcii, Tudor a răspuns, foarte clar, că e pregătit să lupte cu otomanii, dar trebuie să încerce a negocia cu ei, în folosul compatrioților săi. În ceea ce privește colaborarea cu eteriștii, Tudor îi invită pe aceștia să părăsească teritoriul românesc, deoarece eliberarea Greciei se poate decide în Imperiul otoman, și nu în Valahia. Această orientare nu putea satisface pe conducătorii eteriști, căci ei hotărâseră cu mult înainte soarta lui Tudor. La arestarea lui Tudor, Iordache Olimpiotul are concursul lui D. Macedonschi și Hagi Prodan, căpitani de arnăuți, trecuți de partea lui Tudor, care, după cum spun unii autori, erau mai mult oamenii lui Ipsilanti, decât ai lui Tudor. Aceștia ar fi fost nemulțumiți și de severitatea lui Tudor în pedepsirea unor panduri, pentru acte de indisciplină. În momentul arestării, Tudor nu s-a putut opune, deoarece cei doi căpitani învoiseră oamenii de nădejde ai lui să plece la Pitești, după diferite treburi în ziua de Sf. Constantin (21 mai) și îi înlocuiseră cu 300 de oameni ai lui Prodan, în majoritate sârbi. Simțind sfârșitul ce i se pregătea, Tudor a spus celor doi căpitani: „sufletul meu presimte ceva rău, care mi se va întâmpla, sângele meu să fie asupra voastră și asupra copiilor voștri”. Lui Iordache Olimpiotul și eteriștilor care-l arestaseră, Tudor le-a spus: „vreți să mă omorâți? Eu nu mă tem de moarte. Eu am înfruntat moartea în mai multe rânduri. Mai înainte de a ridica steagul spre a cere drepturile patriei mele, m-am îmbrăcat în cămașa morții. Turcii sunt în țară, dar nu sunteți în stare și nu veți fi niciodată a vă bate cu dânșii cu ispravă (...) voi oamenii fără căpătâi și străini cu totul de această țară.”

Fiind dus la Târgoviște, Tudor este supus la chinuri, pentru a spune unde „a ascuns banii”, și apoi asasinat mișelește în noaptea de 26 spre 27 mai 1821. După cum afirmă I. P. Librandi, „Caravia l-a împușcat cu pistolul, apoi l-au ciopârțit; i-au tăiat capul, iar trupul i l-au aruncat în râu”.

Prin moartea lui Tudor Vladimirescu, romanii au pierdut nu mare conducător politic și militar, un patriot înfocat, luptător dârz pentru drepturile poporului său. Eteriștii au comis – afirma G. D. Iscru în lucrarea sa dedicată revoluției din 1821 – în final, acel asasinat odios, rămas pentru noi ca o rana deschisă, iar pentru ei, în fata oricărei judecați obiective, o pata neagra pe care n-o va putea șterge nimeni în desfasurarea istoriei.

Oastea lui Tudor este subordonată eteriștilor, fiind numiți comandanți D. Macedonschi și Hagi Prodan. La Pitești, din ordinul lui Iordache Olimpiotul, pandurilor li s-a luat o mare parte din muniție și din artilerie. Olimpiotul a jefuit și casa de bani a ostii pandurilor și a trimis banii soției sale la Câmpulung, fapt care denota cât de „revoluționar” și „de patriot” era acesta. Pandurilor li s-a ascuns că Tudor a fost omorât, de teama unei revolte a „adunării norodului”; au fost amăgiți că a fost trimis pentru tratative la Ipsilanti, apoi a fost răspândit zvonul că a fost înlăturat datorită trădării.

Oastea lui Tudor, rămasă fără conducător, s-a retras spre Oltenia, reușind să treacă Oltul pe la Vulturești. Mulți panduri nu au vrut însă să se subordoneze eteriștilor și au plecat spre casele lor.

Prima luptă cu trupele turcești a fost dusă de pandurii lui Ioan Solomon, lăsat de Tudor comandant al trupelor din Oltenia. El primise o scrisoare de la Golești din partea lui Tudor, să vină din Craiova spre Râmnicu Vâlcea pentru a face joncțiunea cu forțele principale care din București. Fiind urmărit de turci, care invadaseră țara pe la Calafat, Solomon are o luptă cu aceștia la Zavideni (circa 10 km nord de Dragasani), însă este nevoit să se retragă pentru a nu fi copleșit de superioritatea turcilor. Aflând că Tudor a fost omorât de eteriști, Solomon a refuzat să se unească cu aceștia și, lăsând pandurii să plece prin păduri, spre satele lor, a trecut cu nume schimbat granița spre Transilvania.

Efectivul forțelor principale ale oastei pandurilor, apreciat la circa 4000 de oameni la trecerea Oltului, a angajat lupta cu forțele turcești la 27 mai 1821. Pentru a se masca locul de trecere a Oltului, a fost trimis un detașament de 300 de panduri care să retina și să atragă forțele turcești la Dragasani. Aceștia au trecut pe ascuns Oltul în noaptea de 27-28 mai și au ocupat casele din nordul Dragasanilor. Turcii, în număr de 3000, veniți din Craiova în urmărirea pandurilor, au atacat micul detașament prin viile de la marginea de nord a Dragasanilor. Erau 3000 împotriva a 300, însă pandurii s-au apărat cu îndârjire. Între timp, grosul forțelor românești au putut trece nestingherite Oltul, la Vulturești. Turcii au avut 86 de morți și 200 de răniți, iar pandurii 33 de morți și 17 răniți. Seara, vitejii panduri s-au întors la grosul forțelor. A doua zi, 29 mai, are loc prima luptă a pandurilor cu turcii la Dragasani. Lupta a început printr-o șarjă a calareților panduri asupra unei coloane otomane ce ieșise din Dragasani cu gândul, probabil, să afle unde se afla oastea românească. Atacul a ca un trăsnet; turcii luați prin surprindere se răspândesc în formație de luptă, însă sunt loviți năprasnic cu securile și cu săbiile. O rup la goana înapoi spre Dragasani. Calareții pandurilor, care-i urmăreau, sunt opriți de focuri de armă din casa satrărului, aflată în apropierea mănăstirii. În ajutor vin și forțele principale ale pandurilor. Lupta continuă cu schimburi de focuri până la prânz. Era nevoie de artilerie pentru a fi dărâmate zidurile mănăstirii, însă cele două mici tunuri pe care le mai aveau pandurii erau insuficiente. Turcii au folosit și două case boierești fortificate. Muniția fiind pe terminate, cu amărăciune în suflet, cu ura pe eteriștii care spuneau că vor veni în urmă și nu mai apăreau, cu blesteme la adresa lui Iordache, care oprise carurile cu muniții și tunurile oștirii, pandurii se retrag spre nord.

La Dragasani a fost o victorie, însă nu a putut fi desăvârșită, pandurii neavând munițiile necesare. Nu au fost susținuți nici de detașamentul de arnauti calări ai serdarului Diamandi Giuvăra, care trecuse prin apropiere. Dezamăgiți, unii panduri s-au grupat la Râmnic. Eteriștii au mers pe drumul direct de la Pitești spre Râmnicu Vâlcea. Aici vine și Ipsilanti din Targoviste, pe motiv că nu putea face fața trupelor otomane conduse de Chehaia-bei. D. Macedonschi și Hagi Prodan s-au întâlnit la Râmnic cu Ipsilanti. Se plâng acestuia de Iordache și Farmache, care le luaseră munițiile, și de G. Diamandi, care nu-i ajutase; altfel, turcii ar fi fost acum infranți. Fanariotul îi asculta, dar „nu-i aude”; probabil nu avea încredere nici în ei, căci a luat o măsură care i-a uluit. Sunt obligați să dea comanda lui Iordache Olimpiotul. Astfel „erau rasplatiti” cei doi tradatori ai lui Tudor. Ei îi spun însă lui Iordache, să aibă grija cum se poartă cu pandurii, căci intrase în urechile lor zvonul că el (Iordache) „a fost pricina pierzaniei lui Tudor”. Alexandru Ipsilanti spera să castige cu bani pe panduri, însă inimile acestor patrioți adevărați nu puteau fi cumpărate cu arginți. Au preferat să plece spre familiile lor,

asteptand vremuri mai bune, sau sa se facă haiduci. Iată, deci, ca nici Adunarea norodului nu a vrut sa se subordoneze lui Alexandru Ipsilanti, așa cum nu a dorit-o nici Tudor.

Acuzând pe panduri ca s-au retras de la Dragasani, „bine era sa mai fi ținut poziția” – spunea Ipsilanti -, acest îngâmfat fiu de fanariot a declarat căpeteniilor pandurilor; „Acum merg eu singur de a-i izbi pe vrajmasi cu tot trupul meu si a da sfarsit acestui război”. Faptul ca erau vorbe goale, de parada, se va vedea in a doua lupta de la Dragasani de la 7 iunie 1821, dintre eteriști si turci. Lupta eteriștilor, de la Dragasani, n-a fost nici pe departe o lupta eroica împotriva turcilor; ea reflectat lipsa de hotărâre a eteriștilor, slaba lor pregătire militară, spiritul aventurist si tradator al conducătorilor lor si chiar al lui Ipsilanti.

In ceea ce privește raportul de forte, cele eteriste erau mult superioare celor otomane; eteriștii aveau circa 7500 de oameni (după alte izvoare 10000), iar turcii numai 5000. După Chiriac Popescu, numărul turcilor era de 4000, după M. Cioranu, de 6000. Alături de eteriști au fost si circa 500 de panduri pedestri, conduși de Ioan Oarca si 300 de calareti, comandați de Mihail Cioranu, fost aghiotant al lui Tudor.

Planul era ca sa fie atacate, cu o parte din forte, trupele turcești din schiturile de la sud de Dragasani; Serbanesti, Stanesti, Strajesti si Mamul si flancurile, iar atacul principal sa se dea frontal, de către forțele conduse de Iordache si Caravia. Lupta a început-o batalionul sacru, format din 800 de mavrofori, urmat de arnauti husari si cazaci. Turcii au răspuns printr-un contraatac impetuos si au înconjurat batalionul sacru. In loc sa intervină cu energie, trupele lui Iordache si Caravia, la bătaia puștilor otomane, s-au retras in debandada. Întreaga oaste eterista era in pericol de a fi decimata, dar a intervenit detașamentul căpitanului roman Oarca cu pandurii săi, caliti de la exercițiile militare organizate de Tudor, care se opun miilor de turci, imbatati de succes ca doborâseră numeroși eteriști. Furia cu care lovesc acum pandurii ii desmeticeste pe turci; aceștia se opresc din urmărirea gloatelor inspaimantate. Batalionul sacru al eteriștilor nu poate fi salvat. Majoritatea sunt taiati. Din 800 raman numai 120, care reușesc sa-si facă culoar de salvare cu sabia. Din rândurile pandurilor, raman pe câmpul de lupta 48 morți si raniti.

Neavand nici muniție suficienta si nici un alt sprijin, micul detașament de eroi ai lui Oarca se retrage in ziua următoare spre Râmnicu Vâlcea. Despre Iordache Olimpiotul, izvoarele spun ca la începutul luptei nu s-a găsit pe linia frontului, ci s-a dus, chipurile, sa întâmpine un detașament întârziat, eschivându-se de la atac. S-ar fi întors si ar fi intervenit când a văzut groaznica măcelărie de către turci a eteriștilor, dar fara vreun rezultat. Caravia, celalalt conducător al eteriștilor si ucigaș al lui Tudor, a ordonat detașamentului sau sa atace cu o zi înainte de data stabilita, pentru a culege singur laurii victoriei. Dar la riposta turcilor, a luat-o la fuga, dezertând de pe câmpul de lupta. Seful suprem al eteriștilor, Ipsilanti, care, așa cum relatează martorul luptei, M. Cioranu, „făcea pe feldmaresalul”, „pe generalisimul”, era departe, undeva in spate, la 16 km distanta, in satul Bucșani una (comuna Ionesti) la nord de Dragasani, sa nu-l „ajungă vreo ghiulea sau vreun glonț”. Așa știa el „sa izbească pe vrajmasi”, cu tot trupul sau.

Retras la Râmnic, Ipsilanti acuza pe comandanți ca a fost trădat, „ca a pierdut toata muniția si tunurile”, ca „arnautii n-au pofta de a sta la război” si fug la mirosul ierbii de pușca. Ne fiind in stare sa stranga trupele si sa impună disciplina, sa organizeze din nou lupta sau rezistenta, Ipsilanti se retrage spre mănăstirea Cozia, cu gândul de a trece in Transilvania. Resturile oștirii merg după el si-i cer lefurile. Ipsilanti refuza sa le satisfacă dorința, acuzându-i ca au fugit de la Dragasani „fara măcar a deșerta un pistol asupra vrajmasilor”. Pentru a scăpa si a nu fi ucis, el nascoceste minciuna ca Austria a declarat război turcilor si ca trupele acesteia au intrat in Caineni. Librandi afirma ca noaptea, lașul conducător al Eteriei a ieșit pe ascuns din mănăstire si a trecut granița in Transilvania, obtinand cu însemnate sume de bani pașapoartele false de la autoritățile austriece. Fiind opriți de austrieci la granița, cei doi vânzători ai lui Tudor, D. Macedonschi si Hagi Prodan, s-au îndreptat spre mănăstirea Tismana, unde se retrăseseră ramasitele oștirii pandurilor. Aici, pandurii, in frunte cu Papa Vladimirescu, fratele lui Tudor, au cerut socoteala celor doi pentru faptele lor. Sunt arestați,

bagati in fiare si chinuți 21 de zile, pana la sosirea turcilor. Li s-a dat drumul „doar in camasii”, cum ne informează Chiriac Popescu, si s-au refugiat prin Transilvania in Basarabia. După cum ne spune Aricescu, pandurii care mai erau aici s-au risipit prin munți si codri, „făcând vanatoare de turci, după sistemul haiducesc”. Resturile oștirii eteriste, urmărite de turci, au fost infrante la Sculeni si mănăstirea Secu din Moldova.

Revoluția de la 1821, început al epocii moderne in istoria României, a dat o lovitura puternica orânduirii feudale si dominației otomane asupra Tarilor Romane. Ea a avut un puternic răsunset asupra Moldovei si a Transilvaniei, unde masele așteptau pe *craiutul Tudorut* „sa facă dreptate”. Deși a fost infranta, revoluția lui Tudor a avut unele rezultate pozitive. Poarta a fost obligata sa pună capăt regimului fanariot, așa cum ceruse Tudor Vladimirescu si sa revină la domniile pământene. Revoluția din 1821 a contribuit la dezvoltarea națiunii romane si la creșterea spiritului revoluționar al maselor populare. Ea va continua in deceniile următoare, culminând cu revoluția din 1848-1849 din cele trei tari romanești.

Amintirea lui Tudor Vladimirescu a rămas in constiinta poporului nostru ca un exemplu de mare patriot, care a luptat pana la sacrificiul suprem pentru interesele naționale si sociale ale romanilor.

Bibliografie:

Liviu Lazăr, Viorel Lupu: „Istoria romanilor”

Hadrian Daicoviciu, Pompiliu Teodor, Ioan

Cimpeanu: „Istoria antica si medie a României”

Nicolae Bardeanu: „Pentru glia strabuna” (Din luptele romanilor)